

[Poul Dam.]

vi har vel også nogle meget væsentlige spørgsmål om nogle kommuner, som af den ene eller den anden grund vil få meget store økonomiske vanskeligheder i de kommende år.

Jeg vil ikke sammenligne København med New York, af mange forskellige grunde, men således som det kommunale styre er i København, og således som befolkningsudviklingen og al mulig anden udvikling er i København, så er jeg bange for, at København styrer mod en katastrofe, som gør, at det er nødvendigt også for staten at tage hånd i hanke med dette problem.

Der bliver lejlighed til at tage de spørgsmål op, når Københavns forfatning kommer til behandling, men i hvert fald er det helt klart, at det er et meget stort spørgsmål, om den kongelige hoved- og residensstad, som den vist hedder i privilegierne, for fremtiden kan vedblive at være en økonomisk selvstyrende enhed på samme måde som hidtil, uden at staten kommer til at tage sit væsentlige medansvar i denne sammenhæng.

Hvis vi får enhedsskat — og jeg tror, at de tanker om enhedsskat, som nu har været fremført i snart 10 år, stadig vinder mere tilslutning — så bliver det også en helt naturlig ting, at vi får det fælles offentlige budget fremlagt for stat og kommuner under ét, under en eller anden form.

Men det offentlige er jo ikke det hele. Vi har i stigende grad behov for et egentligt samfundsbudget. Det er udmærket, at vi får nogle konjunkturoversigter og andre oversigter fra økonomiske vismænd og andre mænd, men vi er kommet i en situation, hvor behovet for at få set samfundsøkonomien som en helhed, en helhed, som dette foketing har et medansvar for, er så stærkt, at vi har brug for en styringsmekanisme omkring et sådant samfundsbudget.

Jeg ved meget vel, at det er behæftet med en meget stor usikkerhed at lave noget sådant, men den usikkerhed er jo af fuldkommen samme art som den usikkerhed, som knytter sig til selve finanslovsforslaget. Finanslovsforslaget bygger jo på ganske klare forudsætninger med hensyn til løn- og prisudvikling, med hensyn til beskæftigelse og produktion og med hensyn til konjunkturudviklingen ude i verden. Vi er nødt til at se disse ting i sammenhæng for virke-

lig at kunne vurdere også den del af det, som hedder statsbudgettet.

Den kulørte tryksag, som ministeriet har udsendt, er jo en værdifuld nydannelse. Den giver mulighed for at forstå en hel del mere, end man har gjort tidligere, også i offentligheden, og man kunne gå meget længere i denne retning uden skade.

Vi har brug for i de kommende år at få skabt et egentligt samfundsbudget, få skabt en økonomisk model, hvor der også er en klar fremstilling af sammenhængen mellem den offentlige økonomi og den private økonomi. Der er spæde tilløb til det. Jeg har med tilfredshed konstateret, at man har ét tal oplyst, jeg tror, det er i finansministerens fremsættelsestale, nemlig påvisningen af, at hvis arbejdsløshedsprocenten falder med 1, er det en budgetforbedring for staten på 700 mill. kr. Det er et vigtigt tal, som jeg skal komme tilbage til senere.

Vi har i fremtiden brug for et samfundsbudget med en økonomisk model, og vi har brug for et totalbudget for det offentlige, hvoraf ressourceforbruget i det offentlige og i den private sektor ganske klart fremgår.

Det andet, som gør dette til et illusionsnummer, er naturligvis regeringens politiske bindinger til septemberforligspartierne. Forliget har en række begrænsninger. Det sætter grænser for den beskæftigelsesindsats, som regeringen har lov at gøre, og der er nogle planer for et spareri. Sådanne forlig forhindrer den nødvendige fleksibilitet i den økonomiske politik. Man taler om, at forholdene nu bliver bedre, og vi håber, at det er sandt, men vi ved også, at hvis konjunkturudsigterne virkelig bliver bedre, så kræver det en ændring i den økonomiske politik relativt hurtigt for at undgå andre økonomiske ulykker end dem, der i øjeblikket er i første række.

Jeg tror, det er nødvendigt at sige til regeringen, at som vi ser det, så administrerer den i øjeblikket sine modstanderes politik, selv om det selvfølgelig sker uden bejstring. Der er et præg af tilfældighed over, hvad regeringen selv på egen regning kan og vil få igennem. Man ved ikke rigtig, hvor man har venstre og kristeligt folkeparti. Venstre er måske for jordbundet og kristeligt folkeparti for meget i himlen, men den